NN 41/2020 (3.4.2020.), Odluka o uvođenju strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije Tehničar cestovnog prometa (140324) u obrazovnom sektoru Promet i logistika

MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

877

Na temelju članka 8. stavka 11. Zakona o strukovnom obrazovanju (»Narodne novine«, broj 30/2009., 24/2010., 22/2013. i 25/2018.), ministrica znanosti i obrazovanja donosi

ODLUKU

O UVOĐENJU STRUKOVNOG KURIKULUMA ZA STJECANJE KVALIFIKACIJE TEHNIČAR CESTOVNOG PROMETA (140324) U OBRAZOVNOM SEKTORU PROMET I LOGISTIKA

I.

Ovom Odlukom donosi se strukovni kurikulum za stjecanje kvalifikacije TEHNIČAR CESTOVNOG PROMETA u obrazovnom sektoru PROMET I LOGISTIKA, koji je sastavni dio ove Odluke.

II.

(1) U skladu sa strukovnim kurikulumom koji je sastavni dio ove Odluke, obrazuju se učenici koji upisuju prvi razred srednje škole u strukovnome kurikulumu za stjecanje kvalifikacije Tehničar cestovnog prometa počevši od školske godine 2020./2021.

(2) Učenici koji su upisali prvi razred srednje škole u školskoj godini 2019./2020. i ranije, sukladno Odluci o programu za stjecanje srednje stručne spreme u području rada CESTOVNI PROMET za zanimanje TEHNIČAR CESTOVNOG PORMETA (klasa: 602-03/05¬05/0008; urbroj: 0533-09-05-09 od 15. ožujka 2005. godine) i Odluci Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa o Izmjenama i dopunama posebnog stručnog dijela Nastavnog plana i programa za zanimanje Tehničar cestovnog prometa (šifra: 140204), u obrazovnom sektoru PROMET I LOGISTIKA, (klasa: 602-03/11-05/00060; urbroj: 533-09-11-0008 od 13. lipnja 2011. godine), nastavljaju obrazovanje po programu koji su upisali.

(3) Učenici koji su upisali prvi razred srednje škole u školskoj godini 2019./2020. i ranije, u skladu s eksperimentalnim programom za stjecanje strukovne kvalifikacije Tehničar cestovnog prometa (140304), nastavljaju obrazovanje po programu koji su upisali.

III.

Stupanjem na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o programu za stjecanje srednje stručne spreme u području rada CESTOVNI PROMET za zanimanje TEHNIČAR CESTOVNOG PROMETA (klasa: 602-03/05-05/0008; urbroj: 0533-09-05-09 od 15. ožujka 2005. godine) i Odluka Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa o Izmjenama i dopunama posebnog stručnog dijela Nastavnog plana i programa za zanimanje Tehničar cestovnog prometa (šifra: 140204), u obrazovnom sektoru PROMET I LOGISTIKA, (klasa: 602-03/11-05/00060; urbroj: 533-09-11-0008 od 13. lipnja 2011. godine), osim za učenike iz stavka 2. točke II. ove Odluke.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 602-03/17-05/00164
Urbroj: 533-05-20-0004
Zagreb, 25. ožujka 2020.

Ministrica
prof. dr. sc. Blaženka Divjak, v. r.

STRUKOVNI KURIKULUM ZA STJECANJE KVALIFIKACIJE TEHNIČAR CESTOVNOG PROMETA

POPIS KRATICA

ABS – anti-block braking system, elektronički sustav kočenja

ASOO – Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

ASR – anti slip reulation. Sustav protiv proklizavanja pogonskih kotača

AZOO – Agencija za odgoj i obrazovanje

CMR – Convention relative au con, Međunarodni sporazum o prijevozničkim ugovorima u cestovnom prometu

DZS – Državni zavod za statistiku

DGU – Držvna geodetska uprava

ESP – Electronical Stability Program, elektronički program stabilnosti

EU – Europska unija

FPZ – Fakultet prometnih znanosti

GPS – Global Positioning System, globalni pozicijski sustav

HAK – Hrvatski autoklub

ITS – inteligentni transportni sustavi

IUPAC nomenklatura – pravila Međunarodne unije za čistu i primijenjenu kemiju (International Union of Pure and Applied Chemistry)

LCD – Liquid Crystal Display, zaslon s tekućim kristalima

MUP – Ministarstvo unutarnjih poslova

MZO – Ministarstvo znanosti i obrazovanja

NCVVO – Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

»Narodne novine« br. – »Narodne novine«

PSE – Periodni sustav elemenata

RH – Republika Hrvatska

TIR – Transport International per la Rout, karnet za prelazak granice,

Napomena:

Riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje korišteni u ovom dokumentu (uključujući nazive strukovnih kvalifikacija, zvanja i zanimanja) odnose se jednako na oba roda (muški i ženski) i na oba broja (jedninu i množinu), bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, odnosno u jednini ili množini.

1. OPĆI DIO

1.1. Strukovni kurikulum za stjecanje kvalifikacije

Tehničar cestovnog prometa

1.2. Cilj strukovnog kurikuluma

Potrebno je osigurati polaznicima stjecanje kompetencija propisanih standardom kvalifikacije Tehničar cestovnog prometa.

1.3. Trajanje obrazovanja

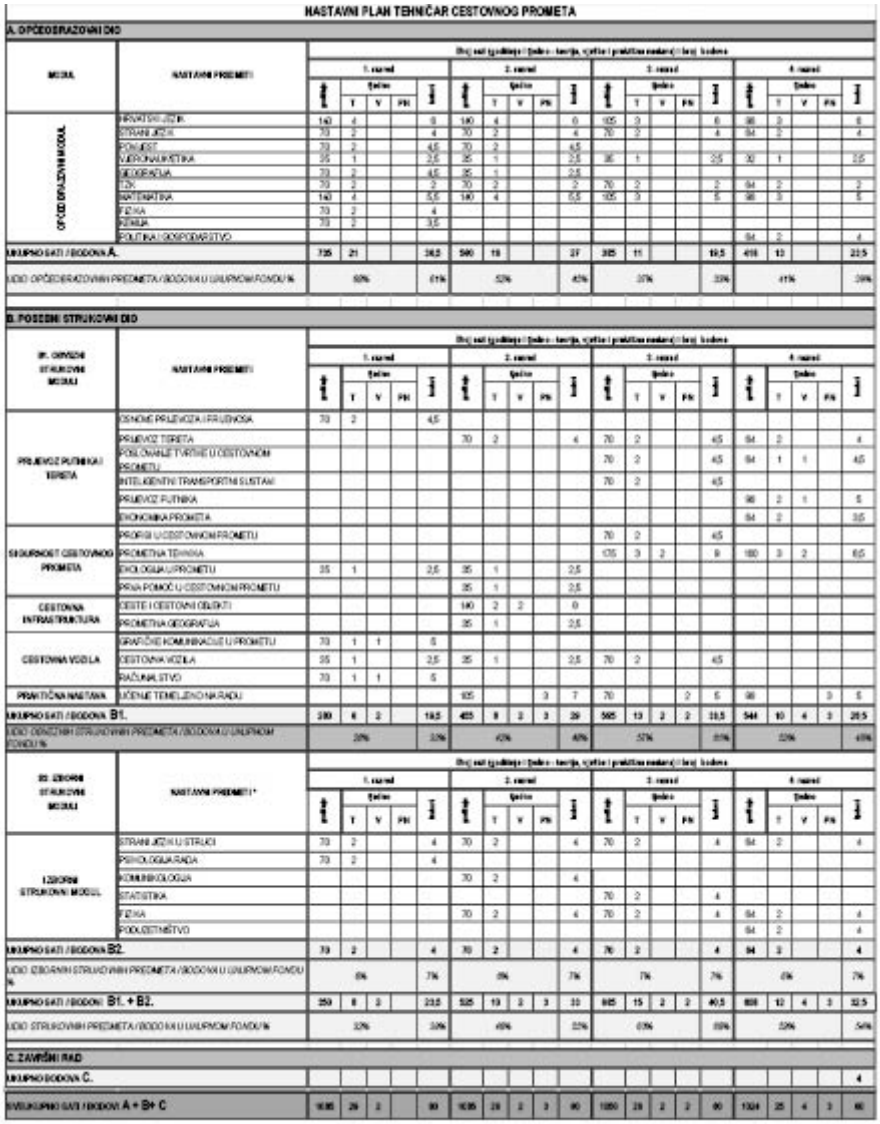
Četiri godine

1.4. Uvjeti upisa, tijeka i završetka obrazovanja

Završena osnovna škola

2. NASTAVNI PLAN I PROGRAM

2.1. Nastavni plan

NASTAVNI PLAN TEHNIČAR CESTOVNOG PROMETA

A. OPĆEOBRAZOVNI DIO

MODUL	NASTAVNI PREDMETI	Broj sati tjedno i godišnje – teorija, vježbe i praktična nastava (1 tjedan = 35 sati)																	
		1. razred				2. razred				3. razred				4. razred					
			tjedno				tjedno				tjedno				tjedno		
			T	V	PN		T	V	PN		T	V	PN		T	V	PN		
OPĆEOBRAZOVNI MODUL	HRVATSKI JEZIK	140	4			140	4			105	3			98	3				
	STRANI JEZIK	70	2			70	2			70	2			84	3				
	POVIJEST	70	2			70	2												
	VJERONAUK/ETIKA	35	1			35	1			35	1			30	1				
	GEOGRAFIJA	70	2			35	1												
	TZK	70	2			70	2			70	2			84	2				
	MATEMATIKA	140	4			140	4			105	3			98	3				
	FIZIKA	70	2																
	KEMIJA	70	2																
	POLITIKA I GOSPODARSTVO													84	2				
UKUPNO SATI / BODOVA A.		735	21			560	16			385	11			410	13				
UDIO OPĆEOBRAZOVNIH PREDMETA / BODOVA U UKUPNOM FONDU %		60%				52%				37%				41%					

B. POSEBNI STRUKOVNI DIO

BR. OBVEZNI STRUKOVNI MODULI	NASTAVNI PREDMETI	Broj sati tjedno i godišnje – teorija, vježbe i praktična nastava (1 tjedan = 35 sati)																	
		1. razred				2. razred				3. razred				4. razred					
			tjedno				tjedno				tjedno				tjedno		
			T	V	PN		T	V	PN		T	V	PN		T	V	PN		
PRIJEVOZ PUTNIKA I TERETA	OSNOVE PRIJEVOZA I PROMETA	70	2			35													
	PRIJEVOZ TERETA					70	2			70	2			84	2				
	POSLOVANJE TVRTKE U CESTOVNOM PROMETU									70	2			84	1	1			
	INTELIGENTNI TRANSPORTNI SUSTAVI									70	2								
	PRIJEVOZ PUTNIKA													98	2	1			
	EKONOMIKA PROMETA													84	2				
SIGURNOST CESTOVNOG PROMETA	PROPISI U CESTOVNOM PROMETU									70	2								
	PROMETNA TEHNIKA									175	3	2		180	3	2			
	EKOLOGIJA I PROMET	35	1			35	1												
	PRVA POMOĆ U CESTOVNOM PROMETU					35	1												
CESTOVNA INFRASTRUKTURA	CESTE I CESTOVNI OBJEKTI					140	2	2											
	PROMETNA GEOGRAFIJA					35	1												
CESTOVNA VOZILA	GRAĐEVNE KOMBINACIJE U PROMETU	70	1	1															
	CESTOVNA VOZILA	35	1			35	1			70	2								
	RAČUNALSTVO	70	1	1															
PRAKTIČNA NASTAVA	UČENJE TEMELJENO NA RADU					105			3	70			2	98			3		
UKUPNO SATI / BODOVA B1.		280	8	2		455	9	2	3	385	13	2	2	546	10	4	3		
UDIO OBVEZNIH STRUKOVNIH PREDMETA / BODOVA U UKUPNOM FONDU %		20%				42%				37%				53%					

BR. IZBORNI STRUKOVNI MODULI	NASTAVNI PREDMETI*	Broj sati tjedno i godišnje – teorija, vježbe i praktična nastava (1 tjedan = 35 sati)																	
		1. razred				2. razred				3. razred				4. razred					
			tjedno				tjedno				tjedno				tjedno		
			T	V	PN		T	V	PN		T	V	PN		T	V	PN		
IZBORNI STRUKOVNI MODUL	STRANI JEZIK U STRUCI	70	2			70	2			70	2			84	2				
	PSIHOLOGIJA RADA	70	2																
	KOMUNIKOLOGIJA					70	2												
	STATISTIKA									70	2								
	FIZIKA					70	2			70	2			84	2				
	PODUZETNIŠTVO													84	2				
UKUPNO SATI / BODOVA B2.		70	2			70	2			70	2			84	2				
UDIO IZBORNIH STRUKOVNIH PREDMETA / BODOVA U UKUPNOM FONDU %		5%				5%				5%				5%					
UKUPNO SATI / BODOVI B1. + B2.		350	8	2		525	11	2	3	455	15	2	2	630	12	4	3		
UDIO STRUKOVNIH PREDMETA / BODOVA U UKUPNOM FONDU %		25%				47%				42%				58%					

C. ZAVRŠNI RAD

UKUPNO BODOVA C.																		4	
SVEUKUPNO SATI / BODOVI A + B+ C		1085	29	2		1085	27	2	3	840	28	2	2	1064	25	4	3	60	

* *Napomena:* U prvom razredu polaznik bira jedan od dva ponuđena izborna nastavna predmeta. U drugom razredu polaznik bira jedan od tri ponuđena izborna nastavna predmeta. U trećem razredu polaznik bira jedan od tri ponuđena izborna nastavna predmeta. U četvrtom razredu polaznik bira jedan od tri ponuđena izborna nastavna predmeta.

2.1. Nastavni program

2.1.1. Općeobrazovni dio

Naziv nastavnog predmeta: HRVATSKI JEZIK

Prema Odluci o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Hrvatski jezik za srednje strukovne škole na razini 4.2 u Republici Hrvatskoj (»Narodne novine« br. 10/2019. i 24/2019.)

Naziv nastavnog predmeta: ENGLESKI JEZIK

Prema Odluci o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Engleski jezik za srednje strukovne škole na razini 4.2 u Republici Hrvatskoj (»Narodne novine« br. 10/2019.)

Naziv nastavnog predmeta: NJEMAČKI JEZIK

Prema Odluci o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Njemački jezik za srednje strukovne škole na razini 4.2 u Republici Hrvatskoj (»Narodne novine« br. 10/2019.)

Naziv nastavnog predmeta: POVIJEST

Cilj predmeta:	▪ razviti kod polaznika sposobnost povijesnog razmišljanja i širenje temeljnih povijesnih znanja stečenih u osnovnoj školi o povijesti svoje nacije, regije, Europe i svijeta kroz šest povijesnih razdoblja ▪ vrjednovati dokaze ▪ razvijati komparativne i uzročno-posljedične analize ▪ interpretirati povijesne podatke ▪ konstruirati čvrste povijesne argumente i povijesne perspektive

Opis predmeta:	U nastavi povijesti postoje dvije razine obrazovnih standarda: temeljna povijesna znanja i sposobnost povijesnog razmišljanja. *Standard 1.* Temeljna povijesna znanja čine: a) poznavanje najvažnijih činjenica, datuma i povijesnih osoba b)razumijevanje temeljnih povijesnih pojmova ili tzv. koncepata prvog reda ▪ o povijesti svijeta i svoje nacije na pet područja ljudske aktivnosti: društvenom, ekonomskom, znanstveno-tehnološkom, političkom i filozofsko-religijsko-estetskom. *Standard 2.* Sposobnost povijesnog razmišljanja koje se sastoji od pet vještina: ▪ vještina kronološkog razmišljanja ▪ vještina razumijevanja povijesne naracije ▪ vještina analize i interpretacije povijesnih događaja i procesa ▪ vještina povijesnog istraživanja ▪ vještina analize vrijednosnih povijesnih tema i zauzimanje stavova. Razvijanje navedenih pet vještina obuhvaća u sebi i upoznavanje tzv. *tehničkih koncepata* pomoću kojih razumijemo kako se stvara i konstruira povijest. Među tehničke koncepte ubrajamo: kronologiju i pripovijedanje, uzročno-posljedični niz, kontinuitet i promjenu, usporedbu i povijesne izvore. Temeljna povijesna znanja, sposobnost povijesnog razmišljanja i tehnički koncepti razvijaju se u funkcionalnoj međuzavisnosti. Također, svih pet vještina su kumulativnog karaktera, tj. svaka sljedeća vještina ovisi o dovoljno razvijenim vještinama na prethodnoj razini. Kurikulum povijesti ima dvije temeljne komponente, odgojnu i obrazovnu. Poučavanje i učenje povijesti je strukturirano tako da otvara polaznicima prozor u svijet velikog ljudskog iskustva u raznim podnebljima i različitim vremenima. Ono također otkriva širok opseg prilagodbe pojedinca i društva u odnosu na probleme s kojima su se morali suočiti i osvjetljava posljedice različitih izbora koje su ljudi donosili. Dakle, poučavamo o snažnim i dugotrajnim povijesnim procesima unutar civilizacijskih i kulturnih cjelina. Povijest nije događaj već stvarni proces. Bez dobrog poznavanja povijesnih procesa mi danas ne možemo pristupiti raspravi o političkim, socijalnim, gospodarskim, kulturnim i moralnim temama u društvu. Bez poznavanja povijesti ne možemo dobiti informirane i samosvjesne građane što je važno za njihovo djelotvorno sudjelovanje u demokratskim procesima upravljanja i ostvarivanja demokratskih ideala nacije za sve građane. Duhovni i moralni razvoj polaznika u koji spadaju tolerancija, slobodno iskazivanje vlastitog mišljenja, poštivanje tuđih stavova i uvjerenja, miroljubivost, patriotizam i izbjegavanje sukoba – sastavni su dio odgojne dimenzije poučavanja i učenja povijesti. Vrjednovanjem nasljeđa raznolikih etničkih i kulturnih baština olakšava se dijalog među pripadnicima različitih kultura. Razvoj temeljnih povijesnih znanja i povijesnog razmišljanja te multikulturalna dimenzija poučavanja i učenja pomoći će mladim ljudima da postani dobri građani svoje domovine i da se ujedno osjećaju i građanima Europe i svijeta.

NASTAVNI PREDMET PO RAZREDIMA I ISHODIMA UČENJA

Naziv nastavnog predmeta: POVIJEST

Razred: **prvi (1.)**

U prvom razredu polaznik će steći sljedeće ishode učenja:	**Od lovca i sakupljača do stanovnika grada** 1. opisati svakodnevni život paleolitskog lovca i sakupljača plodova 2. preispitati neolitsku revoluciju, podjelu rada, prve izume i tehnologiju 3. objasniti kulturne grupe na prostoru današnje Hrvatske u prapovijesno doba i njihove karakteristike 4. identificirati vremenski slijed, prostor i karakteristike ranih civilizacija i prvih gradova 5. razmotriti graditeljska, umjetnička i znanstvena dostignuća ranih civilizacija 6. usporediti prva pisma i njihov utjecaj na politički, društveni i kulturni život ljudi 7. razlikovati povijesne procese na današnjem hrvatskom prostoru s onima u Euroaziji do kraja 2. tisućljeća prije Krista **Uspon i pad staroga svijeta** 1. objasniti obilježja i utjecaj nomadskih naroda na razvoj država do kraja 1. tisućljeća prije Krista 2. izdvojiti inovacije i promjene u gradovima i državama mediteranskog bazena do rimskih osvajanja 3. raspraviti o velikim religijama i svjetonazorima koji su obilježili stari svijet 4. ispitati najznačajnija postignuća helenske i helenističke kulture 5. objasniti proces objedinjavanja sredozemnog bazena pod rimskom vlašću 6. analizirati pojavu kršćanstva i rimsko pravo kao osnove budućeg europskog nasljeđa 7. usporediti širenje grčkog i rimskog utjecaja na prostor današnje Hrvatske **Srednjovjekovne civilizacije** 1. raščlaniti krizu Rimskog Carstva i dezintegracijske procese od 4. do 10. stoljeća 2. objasniti političke, društvene i kulturne promjene u Europi između 500. i 1000. godine 3. ustanoviti početak, tijek i posljedice razvoja islamske civilizacije na trima kontinentima 4. razmotriti konsolidaciju Bizantskog Carstva i širenje kršćanstva na prostor jugoistočne Europe 5. istražiti temeljne procese rasta i zastoja u ranom srednjovjekovlju na prostoru Hrvatske 6. ispitati promjene u organizaciji države, društva i širenju kršćanstva od 11. do 14. stoljeća 7. identificirati jačanje međuregionalne trgovine i kulturne razmjene među trima kontinentima 8. protumačiti pojavu i rast Mongolskog Carstva i njegov utjecaj na europske narode i Hrvatsku 9. izložiti sazrijevanje i rast društava i kulture u Hrvatskoj i susjednim područjima do 14. stoljeća
Razrada	
Nastavne cjeline	**Razrada Nastavne teme**

Kultura i način života prvih ljudi ledenog doba	Pojava i razvoj prvih ljudi Materijalna kultura i način života Religijska vjerovanja i prvi tragovi umjetnosti
Neolitska i urbana revolucija	Nagli napredak čovječanstva u doba neolitika Kulturne grupe i nastanak prvih naroda Od stanovnika sela do stanovnika grada
Pojava pisma i nastanak prvih država i civilizacija	Stari istok Pismo – pronalazak neprocjenjive važnosti Graditeljstvo, umjetnost i znanost ranih civilizacija
Današnji hrvatski prostor u prapovijesti	Život paleolitskog lovca – krapinski pračovjek Vučedolska kultura – sjedilački život i metalurgija Iliri i njihova kultura
Prijelomna vremena -inovacije i velika seoba	Nove tehnologije, trgovina i migracije na Sredozemlju i u jugozapadnoj Aziji Uspon i pad starih i novih država Pojava judaizma i Židovska država
Pojava i razvoj egejske civilizacije	Vladavina aristokracije i demokracija u grčkim polisima Grčka i Stari istok između Aleksandra i Rimljana Najpoznatije religije staroga svijeta Helenska i helenistička kultura
Doba velikih carstava	Ujedinjenje Mediterana pod Rimskim Carstvom Religija, rimska kultura i pravo kao kulturno nasljeđe Indija i Kina
Susreti i prožimanja istočnog Jadrana i Sredozemlja	Od autohtonog ilirskog sela do autohtonog grada Grčki i rimski gradovi na istočnoj obali Jadrana Način života i arhitektura rimskog grada na istočnoj obali Jadrana
Susret i suživot tri svijeta na Sredozemlju	Kriza Rimskog Carstva i dezintegracijski procesi Bizantsko Carstvo i širenje kršćanstva Pojava i uspon islamske civilizacije Kulturna i znanstvena razmjena triju svjetova na Sredozemlju
Oporavak Zapada	Nova carstva, kraljevstva i komune Gospodarski i kulturni oporavak Kršćanstvo i društvo Prvi svjetski sustav trgovine (1250. – 1350.)
Slavenski svijet u Europi	Konsolidacija slavenskih naroda nakon seobe Slavenski svijet na razmeđu Istoka i Zapada Mongoli i njihov utjecaj na slavenski svijet
Hrvatska između sredozemnog i srednjoeuropskog svijeta	Istočna obala Jadrana u vrijeme seoba: etnogeneza i identiteti Pokrštavanje, organizacija države i razvoj društva Kulturni i gospodarski utjecaji: komune na Jadranu i gradovi u unutrašnjosti »Rubna područja« hrvatskog srednjovjekovlja
Napomene:	U prvom razredu polaznik će u tri skupa ishoda učenja *Od lovca i sakupljača do stanovnika grada (od pojave čovjeka do 1200. g. pr. Kr.), Uspon i pad staroga svijeta (od 1200. g. pr. Kr. do 300.g.) i Srednjovjekovne civilizacije* (od 300. g. do 1350. g.) razumjeti biološke i kulturne procese u svijetu, Europi i na prostoru današnje Hrvatske, koji su doveli do stvaranja najranijih ljudskih zajednica, prvih oblika kulture i organizacije društvenog života. Polaznik će razumjeti migracije, pojavu i izgradnju različitih država, religija, kultura, znanosti i trgovine u svijetu, Europi i na prostoru današnje Hrvatske od kraja 2. tisućljeća prije Krista do 300. godine te pojavu i razvoj srednjovjekovnih civilizacija, novih država i kultura na trima kontinentima te kako su te nove države i različite kulturne tradicije i povijesna iskustva utjecala na društvene promjene i odnose u srednjem vijeku.
Ostalo	
Metode i oblici rada:	**Metode:** verbalne metode (vođeni/tematski usmjereni razgovor, debata, interpretacija povijesnih tekstova, analiza problemskih situacija, izlaganje, dijalog, nastavničko izlaganje), demonstracijske metode (igranja uloga), dokumentacijske metode (rad s udžbenikom, rad s pomoćnom literaturom, rad s posebno pripremljenim materijalima i rad s videomaterijalima i flilmovima), operativne metode (grafički i pisani radovi, izradba plakata, mapa i vizualnih prikaza, intervju). **Oblici:** frontalni rad, individualni rad, rad u parovima, rad u skupini, terenski rad, projektna nastava. **Napomena:** Izbor metoda i oblika rada za svaki nastavni sat određuje nastavnik prema nastavnim sadržajima, osobitosti polaznika te materijalnim i drugim uvjetima.
Elementi i oblici praćenja i vrjednovanja polaznika:	**Elementi:** činjenično znanje, konceptualno znanje, proceduralno znanje i metakognitivno znanje. **Oblici:** usmena provjera, pisana provjera, samostalni rad, grupni rad (eseji, referati, prezentacija, plakat, mapa, vizualni prikazi, igranje uloga).
Literatura	
Literatura za polaznike:	Prema Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja.